

Млади физичар

Часопис за све пријатеље физике

број
120
март 2016.

издавач: Издавачка кућа „Klett“ • www.klett.rs
покровитељ: Друштво физичара Србије • www.dfs.rs

ISSN 0351-5575

КОСМИЧКО ЗРАЧЕЊЕ

A close-up of an astronaut's helmet, reflecting the Earth from space. The helmet is dark with a clear visor showing a curved horizon of the Earth with blue oceans and white clouds. The background is a starry space with a bright light source creating a lens flare effect.

УЧЕНИЦИ ЗА УЧЕНИКЕ
**ЈОНИЗУЈУЋЕ
ЗРАЧЕЊЕ**

ИЗ ИСТОРИЈЕ
**ТАЛЕС ИЗ
МИЛЕТА**

НОВОСТИ
**ОТКРИВЕНА
ДЕВЕТА
ПЛАНЕТА?**

4 ПОЈМОВНИК

Космичко зрачење

6 ФИЗИКА У СРБИЈИ

Лабораторија за нуклеарну физику у Институту за физику

11 ЗАНИМЉИВИ ОГЛЕДИ

Како направити електростатичку летелицу

11 ЗИМСКИ КАМП ФИЗИКЕ

12 ФИЗИКА И РАЧУНАРИ

Природа кода IV

16 УЧЕНИЦИ ЗА УЧЕНИКЕ

Јонизујуће зрачење

19 Х-УМОР

20 НОВОСТИ

Откривена девета планета?

21 ГРАВИТАЦИОНИ ТАЛАСИ

22 ИЗ ИСТОРИЈЕ

Талес из Милета

24 ОСМОСМЕРКА

26 У СУСРЕТ МАЛОЈ МАТУРИ

27 ПИТАЛИЦЕ

28 БУДУЋИ ОЛИМПИЈЦИ

30 ЗАДАЦИ

33 РЕШЕЊА ЗАДАТАКА

Почев од овог броја, експериментално уводимо рубрику „Физика у Србији“, у којој би старији физичари требало да младим и будућим физичарима приказују чиме се они у ствари баве. Највећи број физичара свакако учествује у најодговорнијем и најплеменитијем од свих послова – у образовању и васпитању долазећих генерација. Надамо се да ће наставници и професори кроз доприносе овој рубрици успети да дочарају бар део изазова које пред њих поставља одговорна дужност, као и награду која за велики уложени труд долази углавном у облику задовољства које проистиче из знања да им тај труд није био узалудан. Један мањи број физичара учествује у истраживањима, покушавајући да допринесе развоју оног система знања о природи који називамо физиком. Експериментални рад у неким њеним дисциплинама је веома скуп и технички захтеван, што код нас представља нарочит проблем. Верујемо да ће наши истраживачи из научних института и са универзитета успети да прикажу свом будућем подмлатку чиме се све то у својој земљи могу бавити у оквиру ове основне физичарске делатности. Физика је данас основа технике и технологије, она чини битан део методолошке основе медицине, па затим и компјутерских наука, и под заједничким именом примењене физике пружа великом броју физичара прилику да допринесе развоју савремене цивилизације. Код нас су, нажалост, ове делатности још у повоју, али се надамо да ће се у оквиру ове рубрике ипак наћи и текстови који ће приказати и неке могућности рада у овој области у којој су резултати рада директно опипљиви. Први текст у овом броју *Младог физичара* је нека врста угледног чланка – тематски садржај, обим и ниво будућих приказа не би требало много да одступају од овог текста.

Уредништво